

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De intemperantia, & procacitate concubinarum cap. ix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

erit illico pestilens huius morbi contagium: quod uel unico congressu solet contrahi: subinde languor, macies, pallor dolor, ulcera, inopia rerum, desperatio salutis, mors, & post mortem denique infernalis gehennas quo uelut ad suum mare decurrit tandem omnis inhoneſta uoluptas: illic enim uſuras ſuarum uoluptatum pendit omnis impudicus. Ah quanto ſatius eſt tibi præcauere antequam corruas: & mutare mores antequam alligeris dolis, ac fraudibus meretriciis: & antequam paſtomides tibi, uti equo, de naribus urgentes pendeant: & antequam denique ulceribus ſcateas, & doloribus conſiſceris: quia tunc ſero ſapies: & in caſſum tui te pœnitebit erroris. Per quàm eleganter quidem apud T. Livium noſtrum legitur, Fabium illum maximum dixiſſe aliquando: euentum rei ſultorum magiſtrum eſſe. Sic & Damon ille uergilianus ſero ſapiens. Nunc ſcio, inquit, quid ſit amor. Quasi non prius eum nouerit, quàm perierit. Expresſius quoque de hac ipſa re Phœdria ille terentianus. Indignum facinus clamitat, nunc ego & illam ſceleftam, & me miſerum ſentio, & tædet, & amore ardeo, & prudens, & ſciens, uiuus, uidensque pereor: nec quid agam ſcio. Multo ergo conſultius fuerit interim id quæque proſpicere, & edoctrum alienis malis provide ſibi ipſi cõſulere: & uel iuxta Dei legem, nuſptiis legitimis copulari: uel retinere mordicus propoſitum caſtitaſ: & imperioſos carnis motus temperantiæ diſciplina reprimere, & eripere ſeſe opportune ex tantis malis edoctrum alienis exemplis. Extat enim uetus adagium, Optimum eſſe nos aliena frui inſania.

De intemperantia, & procacitate concubinarum. Cap. IX.

Negabis te fortasſis teneri meretricum amoribus quàm una tibi cõcubina ſufficiat. At quæ modo

E ii

DE COELIBATV

si una tibi concubina satis fuerit, non itidem & illa erit uno fornicatore contenta, quinimmo extorquebis ut hæc oculo contenta sit uno: ut ait ille. Alii enim adnutat, alii adnutat, alium amat, alium tenet, Extat Plautinū illud: Matronæ, non meretricum esse, unum inseruire amantem. Nam hæ, dum rescitum iri credunt, tantisper cauent. At si sperant fore clam, rursus ad ingenium redeunt suum. Has interea si argus seruet, qui oculus totus fuit, quem quondam Io custodem Iuno dedit, nunquam poterit obseruare, quin aliis quoque deseruiat amantibus. Vnus autem esse solet fere meretricibus mos, ut qua fraude amatorum suorum opes per summum scelus exhauserint, easdem mox & ipse in alios per intemperantiam amoris effundant: quodque uni dolose surripuerit, alteri eisdem & ipsa elusæ dolis elargiantur. Quota quæque iccirco meretrix reperta, quæ partas eo modo diuitias in extremo uitæ seruauerit, ut egere non cogatur? Spoliant hæ quidem alios, & ab aliis pariter expoliantur. Quæ, malum, ergo insania tua est, ut spes res tibi meretricem fidelem, quæ nec ipsa sibi est unquam fidelis? Quid quæso esse tam turpe putas, quod uereatur proterua mulier, uel animi, uel lucri causa facere? si modo id impune, aut secreto speret facere. Verum in his rebus, modo non deprehendatur in facto, occultum sibi quodcumque fore promittit: quum eiusmodi furta nullo aperto signo, aut testimonio couinci certo possint. Adde quod iam ipsa te (licet dissimulet) fastidit, ac planè odit. Quid est cur non oderit? tum ex nimia consuetudine, quæ in his contemptum, ac satietatem solet parere, tum ex eo, quod dedignaris eam ad sponsaliorum honorem ex meretricia sorde subuehere, quod expetit maxime, & quod sibi credula, falso licet animo, iam persuaserat, ac promiserat certo futurum. Quam spem postquam extenuari, atque euanescere diuturnitate uidet, supramodum, & ultra quam credi patet, tibi infensa,

atque infesta redditur: meritoq; id facit tuo quod facite
 quum eam tam male amando perdas. Huc accedit, q̄
 quum cito expellendam se è domo tua omnino intelli
 gat, uel si quãdo te pœniteat peccati, uel (quod facilius
 accidere potest) si præmori tibi contingat, tunc uelut
 Harpya rapax, senis (ut dici solet) manibus te expilat, ut
 in rapiendo uulturi plus sit humani, quatenus cum ma
 ximo tuarum rerum, famæq; dispendio inopiæ succur
 rat suæ, ne propediem anus facta atrum sibi panem
 mendicet.

De infido amore concubinarum, & meretrici
 cum. Cap. X.

AT tu forte dicas noster amor est mutuus, idēq;
 sincerissimus: amatq; ipsa pariter, sicut amatur.
 Sed heus tu, scire uelim unde id noris? An ne
 scis nihil amore incertius, nihil difficilius cognitu hoc
 uno, quod dicis? Nam q̄ tu amas, haud dubie tu quis
 dem nosti: q̄ autem uicissim ameris, nihil omnino ob
 scurius esse potest. Parum, aut nihil profecto sapis (quis
 quis es, bona uenia audias) si tam facile fœminæ quic
 quam credas: cui fere plus proprium est mentiri ac si
 mulare, quàm parere. Ollæ amicitia hæc est, ut in pro
 uerbio dicitur. Quare nihil est profus, nisi desipias, ut
 impudicæ mulieri fidendum putes, etiam q̄ id tibi mi
 lies promittat, ac iure iurando confirmet. Sexus enim
 leuitas, consuetudo mentiendi, fallax ingenium, fallaciæ
 fructus, mala mens, malusq; animus faciunt, ut quicquid
 ex illius ore prodit, & insidiosum, & suspectum sit. Fœ
 minæ quidem, ut ait Iena illa Plautina, rarenter uere
 amant, sed amare se simulant: neque ulla mulier habet
 cordolium. Hæc ibi. O te ergo miserum, immo miseris
 mum, qui tantis obcæcaris tenebris, & tanto errore du
 ceris, ut impudicos affectus, & libidinem fœdam amo
 rem dicas, aut credas, potius quàm furorem. Quis sa
 E iii